

Modell 2: Grundkurs i risker vid svetsning och hur man undviker dem

Utbildningens innehåll:

Moment	Omfattning	Innehåll	Kursmaterial (avdelningar i Svetsa Rätt)
1 Intro- duktion	1 timme	Bakgrund till grundkursen. Bra arbetsmiljö handlar om att svetsaren inte ska skadas av arbetet men också att svetsaren ska ha goda förutsättningar att göra ett bra jobb. Bikupa: Är det lätt att göra ett bra jobb, arbeta i goda arbetsställningar, komma åt mm? När fungerar det bra? När är det problem?	Fakta/Arbetskad or Handledaren kan förbereda genom att läsa under Företaget
2 Hälsorisker	2-3 timmar	Inled med bikupa om vilka risker deltagarna har egen erfarenhet av. Grupparbetet: Genomgång av hälsoriskerna. Varje grupp ansvarar för några hälsorisker och redovisar genom att beskriva dem kort för de andra. Sammanfatta: Slutsatser och om ni har kommit fram till att några risker borde uppmärksammas mer. Bestäm också hur det i så fall drivs vidare.	Hälsorisker
3 Svetsmetoder	2 timmar	Vilka svetsmetoder används? Vilka grundmaterial svetsar man i? Bikupa: Finns det några särskilda risker med de grundmaterial som förekommer? (Underlag är Hälsorisker/Svetsrök) Gemensam diskussion: Finns det några särskilda hälsorisker som man måste vara medveten om? Praktisk övning: Svetsa med hög och låg strömstyrka och jämför hur det låter, sprut, rök och behov av slipning efteråt. Diskutera vilken strömstyrka som är lämplig. Sammanfatta: Slutsatser och om ni har kommit fram till att något borde ändras. Bestäm också hur sådana frågor drivs vidare.	Svetsmetoder Hälsorisker/Svetsrök
4 Utformning av svetsplatsen	3-4 timmar	Dela in i grupper, där varje grupp får i uppgift att arbeta med ett av följande teman: Bra arbetsställningar och Tunga lyft. Introduktion: läs och prata om dessa webbsidor. Praktisk övning: Undersök hur arbetsställningarna är vid arbetsplatserna, hur fixturer, lägesställare, lyftbord	Svetsplatsen / Bra arbetsställningar /Tunga lyft

		<p>mm används och diskutera hur de skulle kunna förbättras.</p> <p>Platsventilation Introduktion: läs och prata om dessa webbsidor. Praktisk övning: Undersök hur platsventilationen fungerar. Kontrollera att slangar mm är hela och att flödet är tillräckligt. Är utsugen rätt placerade och i bra skick</p> <p>Belysning, Buller, Vibrationer Introduktion: läs och prata om dessa webbsidor. Praktisk övning: Undersök hur det ser ut på arbetsplatsen och diskutera vad som kan förbättras.</p> <p>Elsäkerhet, Skydda kompisarna Introduktion: läs och prata om dessa webbsidor. Praktisk övning: Undersök hur det ser ut på arbetsplatsen och diskutera vad som kan förbättras.</p> <p>Redovisning: Varje grupp redovisar vad man kommit fram till. Redovisningen kan göras i <i>storgrupp</i> eller i <i>tvärgrupper</i> (en från varje grupp bildar nya grupper och var och en redovisar vad den första gruppen kom fram till).</p> <p>Sammanfatta diskussionen i slutsatser och om ni har kommit fram till att något borde ändras. Bestäm också hur sådana frågor drivs vidare.</p>	<p>/ Platsventilation</p> <p>/ Belysning / Buller / Vibrationer</p> <p>/ Elsäkerhet / Skydda kompisarna</p>
5. Lokalerna	1-2 timmar	<p>Dela in i grupper där varje grupp får ett eller två av de teman som finns under Lokalerna (Allmänventilation, Ljudmiljö, Belysning, Brandsäkerhet, Ordning och reda). Grupperna går runt i lokalerna och undersöker om det ser bra ut eller om det finns något att förbättra.</p> <p>Redovisning: Varje grupp redovisar vad man kommit fram till. Redovisningen kan göras i <i>storgrupp</i> eller i <i>tvärgrupper</i> (en från varje grupp bildar nya grupper och var och en redovisar vad den första gruppen kom fram till).</p> <p>Sammanfatta diskussionen i slutsatser och om ni har kommit fram till att något borde ändras. Bestäm också hur sådana frågor drivs vidare.</p>	
6. Personlig skyddsutrustning	1-2 timmar	<p>Enskilt arbetet: Gå igenom Checklista för svetsare – kontroll av personlig skyddsutrustning</p> <p>Gemensam genomgång av svaren i högra kolumnen (dvs. svar som tyder på att något behöver förbättras). Vid behov kontrolleras fakta på webbsidorna om olika typer av skyddsutrustning.</p>	Svetsaren

		Sammanfatta diskussionen i slutsatser och om ni har kommit fram till att något borde ändras. Bestäm också hur sådana frågor drivs vidare.	
7. Hur arbetar vi vidare med arbetsmiljön?	2-3 timmar	<p>Introduktion: Beskriv hur arbetsmiljöarbetet i företaget är organiserat. Hur fungerar det systematiska arbetsmiljöarbetet (enligt AFS 2001:1)? Hur görs riskbedömningar? Hur följs arbetsskador och tillbud upp (så att samma sak inte inträffar igen)? Hur ser företagets handlingsplan för arbetsmiljön ut?</p> <p>Grupparbete: Under kursen har sannolikt flera frågor kommit upp som också borde tas upp inom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Diskutera hur detta kan göras på ett bra sätt. Diskutera också om det systematiska arbetsmiljöarbetet kan utvecklas för att bättre kunna identifiera risker och brister och leda till arbetsmiljöförbättringar. Diskutera också vad som behövs för att förbättringarna ska kunna genomföras.</p> <p>Sammanfatta diskussionen i slutsatser och om ni har kommit fram till att något borde ändras. Bestäm också hur sådana frågor drivs vidare.</p>	

Handledarens uppgift:

Förbered kursen genom att själv gå igenom de olika avsnitten. Tänk igenom vad som är viktigt att ta upp och om det är några särskilda webbsidor som är speciellt viktiga att läsa och diskutera.

Tips om de övningar som ingår i kursen. Tipsen utgår från att effekten av både grupparbeten och kurs blir bättre om deltagarna är aktiva.

- **Bikupa** innebär att man pratar två och två under några (2-4) minuter. Alla sitter kvar i rummet. Det blir ett surr som låter som surrande bin. Bikupa är bra för att få alla att börja prata. Frågorna till bikuporna är valda för att få kursdeltagarna att utgå från sitt eget arbete och sina egna erfarenheter.
- **Praktisk övning** innebär att man går ut på arbetsplatsen och med stöd av kursmaterialet undersöker hur det är på arbetsplatsen. Praktiska övningar är ett bra sätt att omsätta teoretisk kunskap i praktiken och bättre förstå vad som behövs för att skapa en bra arbetsmiljö.
- **Gruppdiskussioner** görs ofta i grupper om 4-8 personer. Om grupparbetena innehåller praktiska uppgifter, är det bra om grupperna är lite mindre, 3-5 personer, så att alla är aktiva. Det är viktigt att gruppdiskussionerna utgår från kursmaterialet, som är de webbsidor som det hänvisas till. Självklart kan man utöka med annat som man uppfattar som viktigt att ta upp.
- **Redovisning** kan göras på olika sätt. Redovisning i storgrupp kan fungera bra, men om det är mer än cirka 10-15 deltagare, kan det vara svårt att få igång en diskussion i storgruppen.

Redovisning i tvärgrupper är ett bra sätt att redovisa grupparbeten, eftersom nya grupper sätts samman med en från varje ursprunglig grupp. Det innebär att alla får redovisa vad gruppen kom fram till och också får lyssna till och diskutera redovisningar från alla andra grupper. Tvärgrupperna så små, att det är enkelt att diskutera. Efter tvärgruppsredovisningar kan man behöva sammanställa och sammanfatta redovisningarna från alla grupper.

- **Enskilt arbete** används i ett moment i kursen, genomgång av en checklista om personlig skyddsutrustning. Eftersom varje svetsare använder sin personliga skyddsutrustning på sitt eget sätt, är det en fördel att checklistan fylls i individuellt. Diskussionen efteråt, då man jämför hur man svarat och identifierar eventuella avvikelser från god praxis för personlig skyddsutrustning är ett underlag för att rätta till felaktig användning av personlig skyddsutrustning. Det är viktigt att denna diskussion förs respektfullt. Man får absolut inte håna eller trakassera någon som avviker från god praxis. Bättre är att prata igenom varför man gör som man gör och motivera varför utrustningen bör användas på något annat sätt.
- **Sammanfattning av diskussioner** är ett bra sätt att ta avstamp för att det man lärt sig eller uppmärksammat under utbildningen, ska användas efter kursen. Vid kursen kan man kanske inte besluta om att förändra något, men man kan bestämma att man vill fortsätta arbeta med frågan, till exempel genom att diskutera den med ansvariga personer inom företaget efter kursen.